

خسرو پرویز

مؤلفه

نشره آخری

بنام کسی کفرید از عدم

امثارات امید مجد

به انسان عطا کرد فکر و قلم

سرشناسه: آخوندی، فاطمه، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور: خسرو پرویز / مولف فاطمه آخوندی.
مشخصات نشر: تهران: امید مجد، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۳۰ ص: جدول .
شابک: ۹-۸۰-۷۹۱۵-۹۶۴-۹۷۸: ۱۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه.

موضوع: خسرو پرویز ساسانی، شاه ایران، — ۶۲۸ م. — در ادبیات
موضوع: In literature — ۶۲۸. Khosrow, II, King of Persia, d.
موضوع: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. . شاهنامه. خسرو پرویز
موضوع: شعر فارسی -- قرن ۴ ق.
موضوع: ۱۰th century -- Persian poetry
شماره: جزوده: فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹ - ۴۱۶ ق. . شاهنامه. برگزیده
رده بندی کنگره: ۱۳۱۰ / ۴۰۰۹ PIR
رده بندی دیو: ۳۵۵ / ۸۴
شماره کتابشناسی: ۴۷۶۷۰۹۵

خسرو پرویز

مؤلف: فاطمه آخوندی

ناشر: امید مجد

چاپ اول: تابستان/ ۱۳۹۶

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ده هزار تومان

چاپ و صحافی: مؤسسه نشاط

شابک: ۹-۸۰-۷۹۱۵-۹۶۴-۹۷۸

آدرس: تهران، صندوق پستی ۱۴۶۶۵۱۵۵۸

تلفن: ۲۲۰۶۵۵۶۹

www.OmidMajd.com

بنام کسی کفرید از عدم

امثارات امید مجد

به انسان عطا کرد فکر و قلم

فهرست مطالب

پیش گفتار.....	۸
فصل اول : دانای توس ، فردوسی	۱۱
دانای توس ، فردوسی	۱۲
فصل دوم : خسرو پرویز به گزاری شاهانه و تاریخ	۱۵
اوضاع کشور پیش از برتخت نشستن خسرو پرویز در روایت شاهنامه فردوسی	۱۶
اوضاع کشور پیش از برتخت نشستن خسرو پرویز در متون تاریخی کهن و معاصر	۲۰
چگونگی برتخت نشستن خسرو پرویز در شاهنامه	۲۲
چگونگی برتخت نشستن خسرو پرویز در متون تاریخی کهن و معاصر	۲۹
گریز خسرو پرویز به با توجه به شاهنامه فردوسی	۳۱
گریز خسرو پرویز به روم در متون تاریخی	۳۹
لشکرکشی خسرو پرویز به تیسفون و نبرد با بهرام چوبینه در روایت فردوسی	۴۱
لشکر کشی خسرو پرویز به تیسفون و نبرد با بهرام چوبینه در متون تاریخی	۴۶
کارکرد خسرو پرویز و سرانجام بهرام چوبینه براساس شاهنامه	۴۷
ویژگی های اخلاقی خسرو پرویز در شاهنامه فردوسی	۵۶

۷۰	 خصال خسرو پرویز درمتون تاریخی
۷۷	 ویژگی های ظاهری خسرو پرویز در شاهنامه
۷۷	 ویژگی های ظاهری خسرو پرویز درمتون تاریخی
۷۷	 شورش علیه خسرو پرویز نبرد باروم و سرانجام وی باتوجه به شاهنامه
۸۳	 شورش علیه خسرو پرویز، نبرد باروم و سرانجام وی درمتون تاریخی
۹۱	 تفاوت روایت شاهنامه و تاریخ
۱۰۱	 پیوست ها
۱۱۱	 کتابنامه

پیش‌گفتار

به نام خداوند خورشید و ماه که او داد بر آفرین دستگاه

فردوسی با هنر و اندیشه‌ی والای خود منظومه‌ی سترگ شاهنامه را در سه دوره‌ی اساطیری، پهلوانی و تاریخی به رشته‌ی نظم کشیده است، اما آن چه در مراکز آموزشی بیشتر از همه مورد نظر قرار گرفته، بخش پهلوانی آن است و در ذهن مردم داستان پهلوانی‌ها و دلاوی‌ها رستم نقش بسته است و کمتر کسی از بخش اساطیری و تاریخی این اثر گرانسنگ آگاهی دارد. حکیم توس، زبان، فرهنگ و تاریخ ایران باستان را در شاهنامه زنده نگه داشته و این گنجینه‌ی ارزشمند باعث فخر و مباهات مردم ایران زمین است.

فردوسی بزرگ تاریخ ایران باستان را با توجه به آن چه که در خدای نامه‌ها خوانده با استادی و مهارت خاص خود با اسطوره و افسانه درآمیخته است، به گونه‌ای که تاریخ در ذهن خوانندگان آن جاودانه نقش بسته است.

آن چه از گذشته باستانی ایران در مان باقی مانده؛ تنها آثاری است که در دل کوه‌ها و سنگ‌ها یافت می‌شود و نیز سکه‌هایی که در کاوش‌های باستان‌شناسان از دل زمین بیرون آمده است. این آثار نشان شکوه و عظمت تمدن کهن ما ایرانیان است و ما را با افکار و اندیشه‌ها و فرهنگ پدرانمان آشنا می‌کند یکی از آن‌ها تصاویری است که در کوه بیستون در کرمانشاه کنونی از خسرو پرویز و اطرافیان‌ش در دل کوه‌ها حجاری شده است که در این کتاب مطالبی درباره‌ی آن بیان خواهد شد.

نگارنده در کتاب خسرو دادگر در مورد عظمت فردوسی و شکوه شاهنامه به خصوص بخش تاریخی و زنده نگهداشتن زبان و تاریخ میهن شگوه‌نشین، ایران و بیان عظمت و شکوه شاهان در دوره‌ی ساسانیان مطالبی را بیان نموده است؛ به خصوص در زمان سلطنت با عظمت خسرو انوشیروان که درباره‌ی کارکردها و اقدامات سیاسی، اجتماعی، نظامی، عدالت و دادگری‌ش به تفصیل سخن گفته شده است که دیگر نیازی به تکرار آنها نیست.

بنابراین در این کتاب به پادشاهی نواده‌ی خسرو انوشیروان، خسرو پرویز، پرداخته شده است تا چهره‌ی وی را به عنوان شاهی تجمل پرست و بی‌کفایت که زمینه‌های سقوط و انحطاط سلسله چهارصد ساله ساسانیان را در این دوره فراهم نمود، از زبان شاهنامه و کتاب‌های تاریخی مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.

در فصل نخست درباره‌ی دانای توس مطالبی از دیدگاه شاهنامه پژوهان و شمه‌ای

از نظرات شخصی عنوان شده است؛ فصل دوم اوضاع کشور پیش از نشستن خسرو پرویز بر تخت از نظرگاه شاهنامه و تاریخ مورد بررسی قرار گرفته است؛ سپس چگونگی بر تخت نشستن وی، کارکردها و نبردهایش، ویژگی های ظاهری و اخلاقی وی و سرانجام خسرو پرویز، در پایان به جمع بندی و مقایسه روایات شاهنامه و کتاب های گوناگون تاریخی پرداخته و پس از آن تصویری چند ضمیمه گردیده و در پایان، کتابنامه بر اساس حروف الفبا تنظیم شده است.

نگارنده هرگز بر این ادعا نیست که توانسته کلیه مسایل مربوط به این شاه ساسانی را آن گونه که باید مورد بررسی قرار داده و نکته ای را ناگفته باقی نگذاشته است؛ بلکه با صراحت به وجود کاستی های ناگزیر این اثر اذعان دارد. چراکه در این زمینه منابع گسترده است و بخش محدودی از آن در دسترس بوده و بسیاری از اسرار دوران باستان هنوز هم در پرده ابهام باقی مانده است که هیچ کس به خوبی از آن آگاهی ندارد. شاید در آیند بشر از رازهایی که در پرده ابهام باقی مانده تاحدودی آگاهی یابد.

نگارنده در راستای نگارش این پژوهش از راهنمایی های ارزشمند و پرمهر استاد بزرگوار شاهنامه پژوه خود سرکار خانم دکتر بتول فخراسلام بهره ها جسته و همواره مدیون زحمات خالصانه ایشان است و همچنین از جناب آقای دکتر امید مجد که در چاپ و انتشار این کتاب کمال همکاری را نمودند بسیار سپاسگزارم.

فاطمه آخوندی

بهار ۱۳۹۶ خورشیدی